Pélé Yoets

Hakaah - Hé

אמרו רבותינו זכרונם לברכה (מו''ק יז, א) המכה בנו גדול חיב נדוי. ולפם טעמא אף אנו נלמד דלאו דוקא מכה בנו גדול, שהרי הטעם הוא לפי שגורם לבנו שיהא בועט בו ויהא מקלה אביו ונמצא עובר על ולפני עור לא תתן מכשול (ויקרא יט יד), הנה כי כן לא גדול גדול ממש אלא אפלו קטן כל שיודע בו שאינו מקבל מרות, כגון בדורות הלל. ו דחצפא יסגא ובן בועט באביו לא על ידי הכאה, אלא אפלו אם גוער בו בכעס, גם הוא יכעס ואינו מקבל גערה, ואמת אמרו (משלי יז י) תחת גערה במבין מהכות כסיל מאה. במבין אמרו, אבל מי שאינו מבין אינו מקבל גערה. ויש בן שאינו שומע בקול אביו ובקול אמו, וכל כי הא צריך דעת באב ואם ביודעים ומכירים את בניהם שהם קשים ואין יראת ה' נגד פניהם ואינם שומעים בקול אביהם ואמס, לא יצוו עליהם שום דבר שישרתום, וישתדלו שלא לכעס עליהם ושלא לגערם ולא ידברו אליהם אלא בלשון רכה. ונהי שלא כל העתים שוות ופעמים שלא יוכל אב ואם להתאפק מלצוות את בניהם שום דבר ומלכעס עליהם ולחרפם ולקללם, כי יחרקו שן ונמס לבם בראותם שעושים הבנים דברים שאינם מהגנים, על כל פנים את אשר בכחם לעשות יעשו ויבחרו הרע במעוטו:

וה. נה רצון אב ואם לזכות נפש בניהם שיעשו רצון אביהם ואמם ויזכו את נפשם בעשות נחת רוח ליוצרם, אבל מה יעשו כשאין הדור דומה יפה, וכל זמן שהבנים והבנות אצל אביהם ואמם אינם חפצים במצוה זו כל כך ואין מחשיבים אותם כל כך, אבל כשילכו לארץ ישראל או לבית עולמם אזי יאמרו, מי יתן לי

1 Histoire pour Chabbath, Tome 1 (Binyamin Benhamou)

Les plus passionnantes histoires racontées par Binyamin Benhamou, enfin en livre !

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

אב ואם ואלחך עפר כפות רגליהם ואנטלם ואנשאם ואעבד אותם בכל כחי, אבל אם רוצים שה' יחשב להם אז כאלו עשו, כה יעשו בהיות יכלת בידם לעשות, ואז מחשבה טובה כשאין יכולין לעשות הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה. ולפי הדורות הללו שבני עליה שישמעו בקול אביהם ואמם הנם מועטים, ובפרט כשנושאים נשים שכלה מתקוטטת בחמותה והדבר קשה המציאות שינהגו כבוד כאשר יאות, מה טוב ומה נעים לאב ואם אם יהיה באפשרות להם שיפרישו את בניהם שלא יהיו סמוכים על שלחנם, וכן טוב לבנים אם הוא ברצון אביהם ואמם שיפרשו מעל שלחנם, כי ההעדר טוב ממציאות הרע, ומי יתן והיה לבבם של בנים לכבד אביהם ואמם ויקבלו שכר טוב פרות בעולם הזה, שגם הם יכבדו מבניהם בנים טובים והקרן קימת לעולם הבא:

ואסור הכאה אינו רק לבנו, אלא גם לשאר כל אדם איכא לאו ד''לא יוסיף פן יוסיף'' (מכות כג א), וכבר אמרו (סנהדרין נח, ב) הסוטר לעו של חברו כאלו סוטר לעו של שכינה. ופרש רש''י, המכה על הלחי. והוא הדין בכל מקום אלא שדברו בהווה. וכתיב זרוע רמה תשבר (איוב לח טו). ואיש זרוע לו הארץ (שם כב, ח). ורב הונא קץ ידא (סנהדרין שם). וכן ראוי לכל מנהיגי הערים ליסר את אנשי זרוע ובפרט לאנשים בני בליעל שמכים את נשותיהם מכת אכזרי, תפח רוחם של עושי אלה שמחזיקים את בנות ישראל כשפחות ודורסים ומכים ובועלים ואין להם בשת פנים, וראוי למי שיש יכלת בידו ליסרם כאשר יוכלו, ואם יוכלו להוציא נשותיהם מתחת ידם אם הוא ברצון האשה, כי אין אשה דרה עם נחש במקום אחד, מצוה רבה עבדי להציל עשוק מיד עושקו:
ואפלו להכות ילדים קטנים אין רשות לשום אדם אלא אב לבנים ורב לתלמידים ופרנס על הקטנים. ואפלו הרב לתלמידיו, כתב בתשובות (הלכות קטנות ח''א סימן קכה) שהיה ראוי

1 Histoire pour Chabbath, Tome 1 (Binyamin Benhamou)

Les plus passionnantes histoires racontées par Binyamin Benhamou, enfin en livre !

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

להושיב בית דין להכותם במדה ובמשורה אלא שלא נהגו.
ואיתא בש''ס (ב''ב כא, א) שאמר לה רב לרב שמואל בר שילת כי מחית לינוקא לא תמחה אלא בערקתא דמסאנא, דצית צית.
וכן איתא בספר החסידים (סימן מט) שאין רשות להכות אלא הרב לתלמידיו. וכן איתא בתשובות מוהרשד''ם (אורח חיים סי' כ') שאם אחד הכה לקטן ותבעו לדין נזקקין לו וקוצבין לו קנס.
וזכורני באיש אחד ירא השם, שהיה פרנס על הילדים, שבשעת פטירתו צוה להכריז בבית הכנסת שהוא שואל מחילה מכל הקטנים אם הכה אותם שלא כדין, כי בודאי אפלו לבניו הקטנים ותלמידיו לא התרה הרצועה להכותם שלא כדין על לא חמס בכפיהם, ואפלו אם יש צרך להכותם, לא התר להכותם מכה רבה מכת אכזרי על הראש ועל העין מקום שיוכל לעשות מום ופקוח נפש חס ושלום, אלא יכם בנחת על הרגלים בלי כעס, וזה כלל גדול כי טוב איש יכלכל דבריו במשפט במדה במשקל ובמשורה, זוהי דרך ישרה:

1 Histoire pour Chabbath, Tome 1 (Binyamin Benhamou)

Les plus passionnantes histoires racontées par Binyamin Benhamou, enfin en livre !

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions